

MVCRX04REWQG
prvotní identifikátor

odbor všeobecné správy
oddělení matriční a organizační
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV-167855-2/VS-2019

Praha 4. prosince 2019

Počet listů: 7

Přílohy: 0

Vážený pan
Mgr. Josef David
Sídliště Náměstí Míru 927
395 01 Pacov
vasegeny@seznam.cz

Vážený pane,

k Vašim dotazům ve věci vyhledání údajů v matričních knihách a výše správních poplatků za provedené úkony z hlediska působnosti oddělení matričního a organizačního odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra sdělujeme následující.

Matriční úřad, úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad povolí nahlédnout do sbírky listin nebo druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958 a činit výpisy z nich v přítomnosti matrikáře nebo vydá potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin, kterou vede, nebo v druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958

- a) fyzické osobě, které se zápis týká, nebo členům její rodiny, jejím sourozencům a dále zmocněncům těchto osob,
- b) pro úřední potřebu státních orgánů nebo výkon přenesené působnosti orgánů územních samosprávných celků,
- c) statutárním orgánům církví nebo duchovním jimi zmocněným, jde-li o matriční knihy vedené těmito církvemi do 31. prosince 1949, nebo
- d) fyzické osobě, která prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jejích práv před orgány státu nebo před orgány územních samosprávných celků.¹

¹ § 8a odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Matriční úřad vydá matriční doklad, nebo povolí nahlédnout do matriční knihy a činit výpisy z nich v přítomnosti matrikáře

- a) fyzické osobě, které se zápis týká, nebo členům její rodiny, jejím sourozencům a dále zmocněncům těchto osob,
- b) pro úřední potřebu státních orgánů nebo výkon přenesené působnosti orgánů územních samosprávných celků,
- c) statutárním orgánům církví nebo duchovním jimi zmocněným, jde-li o matriční knihy vedené těmito církvemi do 31. prosince 1949,
- d) fyzické osobě, která prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jejích práv před orgány státu nebo před orgány územních samosprávných celků.²

Dále, matriční úřad vydá fyzické osobě matriční doklad, povolí nahlédnout do matriční knihy nebo v matriční knize *vyhledávat* a činit výpisy z ní v přítomnosti matrikáře, uplynula-li od provedení dotčeného zápisu v matriční knize lhůta 100 let u knihy narození, 75 let u knihy manželství nebo knihy partnerství a 30 let u knihy úmrtí.

Matriční úřad, úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad povolí nahlédnout do sbírky listin nebo druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958 nebo v nich *vyhledávat* a činit výpisy z nich v přítomnosti matrikáře, uplynula-li od provedení dotčeného zápisu v matriční knize lhůta 100 let u knihy narození, 75 let u knihy manželství nebo knihy partnerství a 30 let u knihy úmrtí.³

V souvislosti s aplikací ustanovení § 25b zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o matrikách“), tak v matriční praxi vyvstaly aplikační nejasnosti, a to zejména pokud jde o vybírání správního poplatku, neboť tento je v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o správních poplatcích“), splatný před provedením úkonu (tj. před povolením samotného nahlížení), nestanoví-li sazebník jinak, a odvíjí se od počtu matričních událostí, na které žadatel požaduje nahlédnout. V nezanedbatelné části případů, kdy je požadováno nahlížet podle ustanovení § 25b zákona o matrikách, je ze shora uvedených důvodů objektivně nemožné před samotným nahlížením ze strany žadatele sdělit, na kolik matričních zápisů požaduje nahlížet.

Nová právní úprava v ustanovení § 25b odst. 1 a 2 zákona o matrikách zamezuje možnému zneužití institutu nahlížení do matričních knih podle stávajícího ustanovení § 25b, kdy byl matrikář nucen požadované zápisy sám vyhledat, neboť by

² § 25 odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

³ § 25b zákona č. 301/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

bez údaje o počtu nalezených zápisů nemohl stanovit výši správního poplatku, který má žadatel před nahlížením uhradit. Zde je nutno podotknout, že tato činnost (vyhledávání zápisů před samotným nahlížením žadatele) nevyplývá pro matrikáře z žádného právního předpisu, v krajním případě však může být ze shora uvedeného důvodu prováděna i na úkor zákonem stanovených činností matrikáře.

Nově se proto umožňuje žadateli *vyhledávání* v matričních knihách, sbírkách listin a druhopisech matričních knih a činění výpisů z nich, a to u těch matričních zápisů, od kterých již uplynula zákonem stanovená lhůta. Zákonná povinnost přítomnosti matrikáře u nahlížení zůstává zachována. Žadatelovo vyhledávání bude v tomto případě též zpoplatněno správním poplatkem, který se však bude odvíjet od každé i započaté hodiny vyhledávání, nikoliv od počtu nalezených matričních událostí (zápisů).

Proto bylo nezbytné v zákoně o správních poplatcích rozlišit správní poplatek za *nahlédnutí* na konkrétní zápis v matriční knize a podkladů uložených ve sbírce listin ke konkrétnímu matričnímu zápisu /změna položky 2 písm. a)/ a *vyhledávání (pátrání)* v matričních knihách nebo sbírkách listin, prováděné žadatelem /změna položky 2 – nové písmeno f)/. Výše správního poplatku za nahlédnutí na konkrétní zápis v matriční knize a nahlédnutí do podkladů uložených ve sbírce listin ke konkrétnímu matričnímu zápisu byla zvýšena na 50,- Kč (za jednu matriční událost). Pro vyhledávání v matričních knihách nebo sbírkách listin byl stanoven správní poplatek ve výši 200,- Kč za každou i započatou hodinu, po kterou žadatel v matričních knihách vyhledává (pátrá).⁴ Výše správního poplatku byla stanovena zejména s ohledem na skutečnost, že přítomnost matrikáře po celou dobu nahlížení (vyhledávání) je povinná a neumožňuje matrikáři vykonávat žádnou jinou činnost (matrikář musí mj. též dohlížet, zda žadatel správně manipuluje s matriční knihou, v některých případech matrikář sám listy matriční knihy otáčí, aby se předešlo případnému poničení ze strany žadatele).

Správní poplatek bude v tomto případě splatný až po provedení úkonu, tj. po ukončeném nahlížení (srov. § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích).

K jednotlivým Vaším dotazům uvádíme následující.

- 1. Víím jeden konkrétní údaj (=zápis) => znám datum konkrétní matriční události, případně stranu, na níž se zápis vyskytuje – hledám si sám dle § 25b odst. 1; údaj (=zápis) je bez prokazování příbuznosti a případné plné moci. Způsob účtování, kolik zaplatím?**

Matriční úřad vybere správní poplatek správní poplatek ve výši 50,- Kč za jeden konkrétní zápis.

⁴ Zákon č. 279/2019 Sb., kterým se mění některé zákony na úseku vnitřní správy.

- 2. Víím jeden konkrétní zápis => znám datum konkrétní matriční události, případně stranu, na níž se zápis vyskytuje – hledá mi matrikář/ka; údaj (=zápis) je bez prokazování příbuznosti a případné plné moci. Způsob účtování, kolik zaplatím?**

Pokud matrikář vyhledá příslušný zápis a žadateli je umožněno na něj nahlédnout, za nahlédnutí na požadovaný jeden konkrétní zápis uhradí správní poplatek ve výši 50,- Kč.

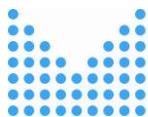
- 3. Potřebuji najít vícero matričních údajů (=zápisů) => víím matriční knihu, kde by měly být, neznám datum ani stranu matriční/ch události/í, jelikož příslušný index matriční knihy i matriční kniha samotná jsou ještě živými matričními knihami a jsou deponovány na daném matričním úřadě v ČR – hledám si sám dle § 25b odst. 1, údaj (=zápis) je bez prokazování příbuznosti a případné plné moci. Způsob účtování, kolik zaplatím?**

Matriční úřad vybere správní poplatek za vyhledávání v matričních knihách ve výši 200,- Kč za každou i započatou hodinu, po kterou žadatel v matričních knihách vyhledává (pátrá). Pokud žadatel v rámci nahlížení požadované zápisy nalezne, nahlédne na ně, případně si z těchto zápisů pořídí výpisy, či si je okopíruje ručním scannerem, vyfotí vlastním fotoaparátem či mobilním telefonem, správní poplatek ve výši 50,- Kč za každý konkrétní zápis již nehradí.

- 4. Potřebuji najít vícero matričních údajů (=zápisů) => víím matriční knihu, kde by měly být, neznám datum ani stranu matriční/ch události/í, jelikož příslušný index matriční knihy i matriční kniha samotná jsou ještě živými matričními knihami a jsou deponovány na daném matričním úřadě v ČR – hledá mi matrikář/ka. Způsob účtování, kolik zaplatím?**

Matriční úřad připraví žadateli příslušné matriční knihy, ve kterých by předmětné zápisy mohly být obsaženy. Pokud jsou v některé matriční knize obsaženy dosud „živé“ zápisy narození, tj. zápisy, od kterých ještě neuplynula zákonem o matrikách stanovená lhůta, matrikář zajistí, aby na tyto zápisy nemohl žadatel během svého pátrání nahlédnout.

Matriční úřad vybere správní poplatek za vyhledávání v matričních knihách ve výši 200,- Kč za každou i započatou hodinu, po kterou žadatel v matričních knihách vyhledává (pátrá). Pokud žadatel v rámci nahlížení požadované zápisy nalezne, nahlédne na ně, případně si z těchto zápisů pořídí výpisy, či si je okopíruje ručním scannerem, vyfotí vlastním fotoaparátem či mobilním telefonem, správní poplatek ve výši 50,- Kč za každý konkrétní zápis již nehradí.

5. **Vím konkrétní údaj (=zápis) => znám datum konkrétní matriční události – hledá mi matrikář/ka; údaj (=zápis) je s prokazováním příbuznosti a případné plné moci. Způsob účtování, kolik zaplatím?**
6. **Vím konkrétní údaj (=zápis) => neznám přesné datum konkrétní matriční události – hledá mi matrikář/ka; údaj (=zápis) je s prokazováním příbuznosti a případné plné moci. Způsob účtování, kolik zaplatím?**

Pokud vyhledává příslušný zápis matrikář, potom žadatel musí být oprávněnou osobou ve smyslu ustanovení § 25 odst. 1 zákona o matrikách (např. člen rodiny či zplnomocněný zástupce). Nahlédnutí je mu umožněno, avšak nikoliv z titulu ustanovení § 25b zákona o matrikách. Za nahlédnutí na požadovaný jeden konkrétní zápis uhradí správní poplatek ve výši 50,- Kč.

* * *

- A. **Chci nahlédnout na záznam narození babičky, vím přesné datum i místo. Záznam je mladší jak 100 let, musí hledat matrikářka. Pokud se podaří najít, budu platit 50,- Kč nebo 250,- Kč? Případně pokud se nepodaří najít, tak i tak 200,- Kč správní poplatek? Vztahuje se 200,- Kč za každou i započatou hodinu i na matrikáře/ky?**

Za nahlédnutí na požadovaný jeden konkrétní zápis žadatel uhradí správní poplatek ve výši 50,- Kč. Nepodaří-li se požadovaný zápis nalézt, žadatel žádný správní poplatek nehradí.

- B. **Chci si údaje mezi mrtvými záznamy vyhledat sám. 200,- Kč za hodinu a hlásit každý záznam, o který mi jde? Za každý platit navíc 50,- Kč?**

Matriční úřad vybere správní poplatek za vyhledávání v matričních knihách ve výši 200,- Kč za každou i započatou hodinu, po kterou žadatel v matričních knihách vyhledává (pátrá). Pokud žadatel v rámci nahlížení požadované zápisy nalezne, nahlédne na ně, případně si z těchto zápisů pořídí výpisy, či si je okopíruje ručním scannerem, vyfotí vlastním fotoaparátem či mobilním telefonem, správní poplatek ve výši 50,- Kč za každý konkrétní zápis již nehradí.

- C. **50,- Kč se platí za co? Za to, že si přečtu údaj (=zápis) nebo že si jej vypíši na papír či že jej vyfotím? Ve správních poplatcích není přesně specifikováno - pouze se hovoří o konkrétním zápisu a nahlédnutí. Nicméně já když pojedou na matriční úřad, potřebuji nejen „nahlédnout“ a zjistit tak, co obsahuje údaj (=zápis), ale i jej buď vypsát či nafotit, abych měl důkaz existence písemného matriční zápisu (=údaje) a možnost následného proplacení za nalezený zápis (případně pokud**

budu hledat pro sebe či rodinu, tak abych měl do svého rodokmenu potvrzeno, že údaj je tak a tak a existuje).

- D. Jak vlastně mohu vyhledávat bez nahlížení? Z logiky věci a selského rozumu je znění v novele naprostý nesmysl. To bych tedy automaticky musel platit za všechny údaje (=zázpisy), které uvidím 50,- Kč, i když nejsou mnou konkrétně hledané, což odporuje celé logice aktuálního nastavení správních poplatků dle písmen a) a f) v položce 2 Změna zákona o správních poplatcích, Čl. II.***

Žadatel v rámci nahlížení na požadované zázpisy nahlédne, případně si z těchto zázpisů pořídí výpisy, či si je okopíruje ručním scannerem, vyfotí vlastním fotoaparátem či mobilním telefonem. Jak již bylo uvedeno výše, matriční úřad vybere správní poplatek za vyhledávání v matričních knihách ve výši 200,- Kč za každou i započatou hodinu, po kterou žadatel v matričních knihách vyhledává (pátrá). Správní poplatek ve výši 50,- Kč za každý konkrétní zázpis potom již nehradí.

- E. Pokud platí, že si budu vyhledávat sám a platí na mě pouze správní poplatek 200,- Kč za každou i započatou hodinu a netýká se mě tak správní poplatek 50,- Kč za každý údaj (=zázpis), jež bych chtěl, může mi matrikář/ka zakázat vyfocení si celé matriční knihy (obsahuje-li již pouze kompletně zázpisy, u nichž není třeba prokazovat příbuznost/ plnou moc)?***

Jde-li o nahlížení do matričních knih ve smyslu ustanovení § 25b zákona o matrikách, matrikář nemůže neumožnit žadateli činit si výpisy z celé matriční knihy, či pořizovat kopii všech matričních zázpisů ručním scannerem, vlastním fotoaparátem či mobilním telefonem při úhradě správního poplatku ve výši 200,- Kč za každou i započatou hodinu, po kterou žadatel v matričních knihách vyhledává (pátrá).

- F. Prosím o vysvětlení, jak se na situaci se správními poplatky nahlíží, pokud jde o matriční údaj (=zázpis), který je u narozených mladší 100 let, u oddaných mladší 75 let a u zemřelých mladší 30 let – tzn. bez prokazování příbuznosti a bude mi jej tedy muset hledat přímo konkrétní matrikář(ka), jelikož by dle zákona hrozilo, že bych mohl vidět nedovolené údaje osob v matrice a já předtím budu třeba...***

Pokud v uvedeném případě vyhledává příslušný zázpis matrikář, potom žadatel musí být oprávněnou osobou ve smyslu ustanovení § 25 odst. 1 zákona o matrikách (např. člen rodiny či zplnomocněný zástupce). Nahlédnutí je mu umožněno, avšak nikoliv z titulu ustanovení § 25b zákona o matrikách. Za nahlédnutí na požadovaný jeden konkrétní zázpis uhradí správní poplatek ve výši 50,- Kč.

V této souvislosti upozorňujeme na případy, kdy žadatel v žádosti neuvede přesné údaje o matriční události, resp. uvede pouze údaje kusé či neúplné a na základě sdělených údajů tak není možné požadovaný zápis vyhledat (resp. vyhledání zápisu si žádá určité poměrně náročné pátrání matrikáře).

Žádný právní předpis nestanoví povinnost matrikáře pátrat po takovém bližší nespecifikovaném zápisu v matričních knihách. V případě, že bude matričnímu úřadu doručena taková žádost, je na místě postupovat podle příslušných ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“) a vyzvat žadatele k odstranění nedostatků podání (§ 37 správního řádu) a stanovit mu k tomu přiměřenou lhůtu. Současně musí žadatele poučit, že nebude-li požadovaný údaj doplněn, bude řízení zastaveno. Nedostatek podání je v tomto případě spatřován ve skutečnosti, že žadatel nesdělil přesné údaje o matričním zápisu, na který požaduje nahlédnout.

V případě, že žadatel svoji žádost ve stanovené lhůtě nedoplní (tj. nesdělí přesné/přesnější údaje týkající se matričního zápisu), matriční úřad vydá správní rozhodnutí podle § 87 zákona o matrikách (usnesením řízení zastaví).

Obecně lze říci, že dohledávání takových zápisů je zcela na uvážení matričního úřadu (např. případy, kdy žadatel sdělí datum matriční události v rozmezí několika málo let či měsíců). Opakujeme, že tato činnost nevyplývá z žádného právního předpisu, matrikář ji provádí především na základě principu dobré správy. Taková činnost matrikáře však nikdy nemůže být prováděna na úkor zákonem stanovených činností matričního úřadu.

v z. **JUDr. Jitka Morávková**
vedoucí oddělení
matričního a organizačního

Vyřizuje: JUDr. Jana Hálová
tel. č.: 974 817 427